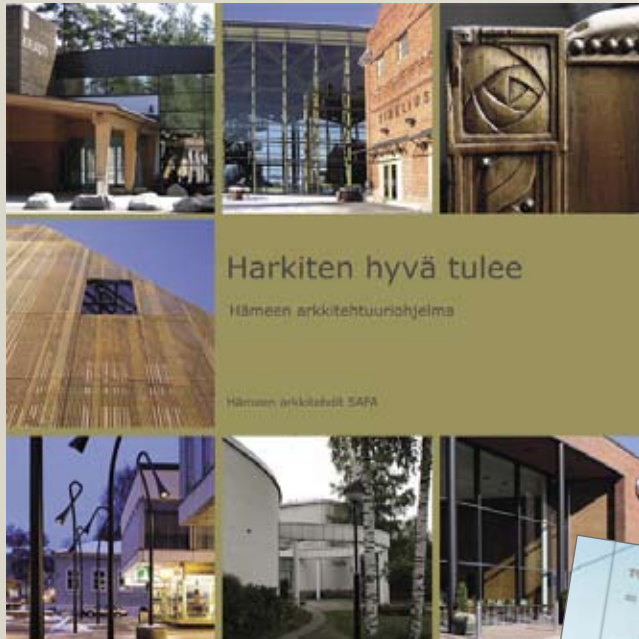
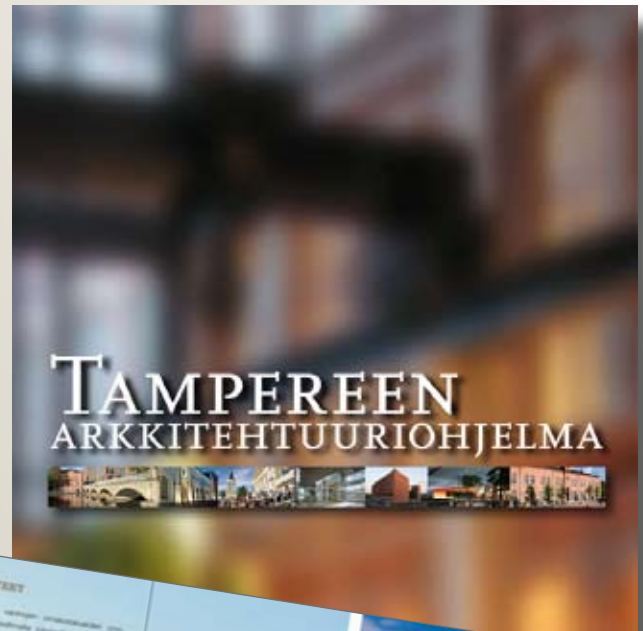

Oman ympäristön vetovoimaan panostetaan

ARKKITEHTUURIOHJELMIEN suosio kasvaa kunnissa

Tampereen ohjelma on niin uunituore, että se on vasta menossa painoon. Hämeen ohjelma julkaistiin viime vuoden lopulla, samoin Kuopion.

On tärkeää, ettemme asukkaina, yrittäjinä, virkamiehinä ja poliittisina päättäjinä tyydy mihin tahansa latteaan ja kasvottomaan rakentamiseen vaan osaamme haluta hyvää ympäristöä, jossa ajallinen syvyys ja uudet oivallukset kohtaavat tämän päivän haasteet.

● **Tiina Valpola**
arkkitehti, valtion rakennustaide-
toimikunnan arkkitehtuuri-
poliittinen erityisasiantuntija

■ Rakennetun ympäristön laatu on mitä näkyvin hyvinvoinnin mittari, jolla yhä useampi paikkakunta ja maa niin Euroopassa kuin sen ulkopuolellakin haluaa kilpailla. Kansainvälisiä huipputarvikkeita kutsutaan tihenevään tahtiin pelastamaan taantu-

vien alueiden taloutta tai siivittämään menestyvien vauhtia.

Nykymarkkinoilla ei enää mene kaupaksi mikä tahansa. Taloudellisen ja teknisen laadun rinnalla kuluttajat edellyttävät tuotteilta ekologista ja kulttuurista kestävyyttä. Tämä koskee myös ympäristöä, jossa elämme. Suomen saavuttama maine modernin arkkitehtuurin edelläkävijämaana rapistuuikin nopeas-

ti, elleimme ymmärrä viljellä voimaperäisesti kulttuurista pääomaamme uuden teknologian rinnalla.

Vapaaehtoiset paikalliset arkkitehtuuripoliittiset ohjelmat ovat kiinnostava näyttö suomalaisen hallintokulttuurin muutoksesta. Ensimmäiset paikallishjelmat syntyivät valtioneuvoston arkkitehtuuripoliittisen ohjelman

(1998) vanavedessä Jyväskylään ja Ouluun sekä Itä-Suomen lääniniin. Nyt jo runsas kaksikymmentä aluetta ja kuntaa – mukana Suomen viisi suurinta kaupunkia – ovat innostuneet laatimaan itselleen paikallisiin tarpeisiin räätälöidyn oman arkkitehtuuripoliittisen ohjelman.

Yhä useammat paikkakunnat ... →

... → näkevät kunnan kokonaisvaltaisen kehittämisen elintärkeäksi sekä asukkaiden että yritysten viihtyisyyden ja hyvinvoinnin kannalta.

Kyselin muutamilta kunnilta ja alueilta niiden arkkitehtuuripoliittisia kuulumisia. Toivottavasti vastaukset saavat muutkin kunnat pohtimaan omaa suhdettaan rakennettuun ympäristöön.

Jyväskylä oli ensimmäinen

Jyväskylä oli ensimmäinen suomalainen kaupunki, joka teki oman arkkitehtuuripoliittisen ohjelman, ”apolin”. Nyt tämä vuoden 2002 ohjelma on päätetty korvata kokonaan uudella. Kaupunginarkkitehti **Ilkka Halinen** toteaa, että apoli on kasvamisen prosessi.

– Ympäristön laadun ymmärtäminen auttaa meitä ajattelemaan innovatiivisesti, pitkäjänteisesti ja laaja-alaisesti. Joskus kiireessä tuntuu unohtuvan, että rakentamisen ratkaisuja arvioivat tulevat sukupolvet. Rakennetun

ympäristön vaikuttajat ovat pääosassa: Jyväskylän ensimmäisessä apolissa rakentajat ja tekeillä olevassa toisessa osassa poliittiset päättäjät, Halinen kertoo.

Oulu toinen pioneereista

Toinen pioneereista, Oulun kaupunki, sai laajaan osallistumismenettelyyn perustuvan ohjelmansa myös valmiiksi 2002. Sen jälkeen kaupungille on satanut palkintoja ja tunnustuksia: SAFA-palkinto (2004), RIL-palkinto (2006) ja RIL-mitali (2008). Vuonna 2006 kaupunkia esiteltiin Venetsian arkkitehtuuribienaalissa, ja samana vuonna Oulu pärjäsi myös Euroopan laajuudessa DIFA-AWARD -kilpailussa.

Teknisen lautakunnan puheenjohtaja **Taina Pitkänen-Koli** näkee tunnustuksilla ja ohjelmalla selvän keskinäisen yhteyden. Hän kertoo ohjelman laatimisprosessin muodostaneen arvokkaan keskusteluforumin, joka lisäsi ymmärrystä eri toimijoiden välillä ja voimisti kaupunki-

”Rakennetun ympäristön laatu on mitä näkyvin hyvinvoinnin mittari.”

laisten arkkitehtuurikiinnostusta. Ohjelman päivitystä varten on nyt käyty läpi vastaava laajapohjainen arviointiprosessi, joka huipentui valtuustossa käytyyn keskusteluun.

Päivityksen keskeisiksi näkökulmiksi Pitkänen-Koli nostaa ilmastonmuutoksen haasteisiin vastaamisen, arvokkaan rakennusperinnön sekä laadukkaat julkiset palvelut, tilat ja alueet. Erityisen tärkeäksi hän kokee sen, että kaupunginvaltuusto sisältää rakennetun ympäristön perustavaa laatua olevan merkityksen modernille eurooppalaiselle kaupunkipolitiikalle.

Uusimpina Lahti ja Uusimaa

Uusimpien paikallisohjelmien tekijöiden joukkoon kuuluvat Uusimaa ja Lahden kaupunki.

Lahden kaavoitusarkkitehti **Hannu Tylli** on ollut mukana laatimassa myös 2007 valmistunutta Lappeenrannan arkkitehtuuripoliittista ohjelmaa. Hänen mukaansa ohjelman valmisteluvaihe kannattaa hyödyntää kaikkia kaupunkilaisia osallistavana prosessina, jossa sisältökysymyksiä voidaan käsitellä esimerkiksi seminaarien ja paikallisen median välityksellä.

Tylli näkee myös tärkeäksi, ettei prosessi pysähdy ohjelman valmistumiseen vaan että ohjelmalle voidaan järjestää riittävän kattava seuranta sen sisällön jatkokehittämistä varten.

Lappeenrannassa arkkitehtuuripoliittisella ohjelmalla haluttiin määritellä kaupungille yhteiset pelisäännöt ja tahtotila rakentamisen laadun parantamiseksi kaupungin omiin erityispiirteisiin ja vahvuuksiin tu-

AVANT - juuri oikean kokoinen !

AVANT®

Suomalainen huipputuote

- Tehokas, voimakas ja ulottuva
- Huippuluokan ergonomia
- Erinomainen ketteryys
- Monikäyttöinen
- yli 60 työlaitetta
- Runko-ohjattu
- ei vaurioita nurmikkoa
- Portaaton voimansiirto
- Hydraulinen neliveto
- Mahtava työntövoima
- Helppo ajaa
- Alhaiset
käyttökustannukset

AVANT®
AVANT TECNO OY
Ylötie 1, 33470 YLÖJÄRVI
Puh. (03) 347 8800
Fax (03) 348 5511
e-mail: sales@avanttecno.com

www.avanttecno.com

keutuen. Tyllin mukaan valtuuston hyväksymä ohjelma on hyvä tuki viranhaltijoille heidän tehdessään kaupunkiympäristöön liittyviä päätöksiä jokapäiväisessä työssään.

Uudenmaan ohjelmaa laativat yhteistyössä Uudenmaan ympäristökeskus, Uudenmaan liitto ja Itä-Uudenmaan liitto.

Maakunta-arkkitehti **Tuula Palaste-Eerola** kertoo, että ohjelman tavoitteena on tunnistaa alueen oma maakunnallinen rakennettu identiteetti sekä hyvän arkkitehtuurin ja elinympäristön yleiset tunnusmerkit, herättää kunnissa ja asukkaiden kesken keskustelua rakennetun ympäristön merkityksestä ja lopulta rohkaista kuntia muodostamaan omat tavoitteensa rakentamisen kulttuurin edistämiseksi. Maakunnallinen ohjelma on tarkoitus laatia 2008 loppuun mennessä.

Vantaa uskoo tulosalueiden yhteistyöhön

Uudenmaan suurista kaupungeista Helsingin ja Espoon ohjelmajärjestelmät ovat vielä kesken. Vantaa sai omansa valmiiksi 2005. Sitä valmisteltiin kahden vuoden ajan aktiivisena osana maankäyttötoimen organisatiouudistusta.

Vantaan kaupunkisuunnittelujohtaja **Jukka Kullberg** painottaa, että Vantaan arkkitehtuuristrategian pohjalta koordinoidaan monien eri tulosalueiden toimintaa.

– Hyvä yhteinen rakennettu ympäristö voidaan saada aikaan vain eri ammattikuntien työtä yhteensovittamalla. Arkkitehtuuripolitiikka ei ole arkkitehtien sisäpiiriasia, vaan sen toteuttamiseen tarvitaan lisäksi insinöörejä, lakimiehiä, poliitikkoja, rakennuttajia ja monia muita ammattikuntia, Kullberg korostaa.

Turku ja Varsinais-Suomi rinta rinnan

Turun kaupungin ja Varsinais-Suomen arkkitehtuuripoliittista ohjelmaa laadittiin osin rinnakkain ja yhteistyössä, vaikka ohjelmilla on selvästi omat kohderyhmänsä ja tavoitteensa.

– Nyt voimat on keskitetty molempiin ohjelmiin sisältyneen Erik-Bryggman -instituutin rakentamiseen, Varsinais-Suomen ohjelmajärjestelmän jäsen, arkkitehti **Tarmo Mustonen** kertoo.

Paikallisten yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen yhteisen rakentamisen tutkimus- ja täydennyskoulutuskeskuksen on määrä aloittaa toimintansa näkyvästi Turun kulttuuripääkaupunkivuonna 2011.

Kuopioon uusia kulttuuriympäristöjä

Kuopion arkkitehtuuripoliittisessa ohjelmassa yksittäisten rakennusten arkkitehtuurin rinnalle nousee kaupunkiympäristö ja kaupunkirakennustaide.

– Keskustan ja vanhojen esikaupunkien ympärille on syntynyt uusia kaupunkivyöhykkeitä, uusia kaupunkiympäristöjä ja parhaimmillaan myös uudentyyppistä kaupunkirakennusta, jota ohjelmalla pyritään tunnistamaan ja lisäämään, kaavoituspäällikkö **Leo Kosonen** sanoo.

– Ohjelmaa hyödynnetään erityisesti uusien alueiden rakentamisessa sekä vanhojen eheyttämisessä ja uudistamisessa siten, että ajan myötä niistä kehittyisi uusia kulttuuriympäristöjä, Kosonen kertoo.

Kunnilla kyky lukea ajan merkkejä

Edellä kuvatut esimerkit ovat osoituksia kuntien kyvystä lukea herkästi uusia ajan merkkejä ja niiden halusta olla eurooppalaisen kehityksen etulinjassa. Hyvätkään poliittiset aiheet eivät kuitenkaan toteudu, ellei sanoja osata muuttaa käytännöksi.

Paikallistason arkkitehtuuripoliittisten ohjelmien merkitys ja niiden aito rooli yhteistyön ja rakennetun ympäristön laadun edistäjänä on lopulta riippuvainen kaikista prosessin osallistujista. Tämän päivän Euroopassa tarvitaan vielä korostuneemmin kuin aikaisemmin kaikkien kansalaisyhteiskunnan keskeisten toimijoiden panosta yhteisten hyvien näkemyksen toteuttamiseen. ■

JÄTE- JA PYYKKIKUILUT

Meiltä myös

- Jätepuristimet ja siirtokuormausasemat
- Paalaimet
- Murskaimet
- Kompostointilaitteistot
- Ozoni-hajunpoisto
- Kanaalipaalaimet

Jätteet järjestykseen ammattitaidolla ja kokemuksella!

KAPASITY oy

TEKNISTÄ JÄTEHUOLTOA

Kapacity Oy
Vanha Yhdystie 5, 04430 Järvenpää
Puh. (09) 279 8110, Fax (09) 2798 1121

Tapatumien aatelia – konealan kohtaamispaikka

www.finnmetko.fi

Jämsänkoski 28.–30.8.2008

Hatso tarkemmat tiedot tapahtuman kotisivuilta. Ryhmäliput: Mirva Revontuli, puh. 040 9009 418.

**Pysyäksesi pelissä,
tilaa oma
Kuntatekniikka.**

Internetissä lehti.kuntatekniikka.fi tai
KL-Kustannus Oy / Tuula Vesa, (09) 771 2314,
tuula.vesa@kuntatekniikka.fi